

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 9 peti vrst 4 1 D, od 10—15 peti vrst 4 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 n. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knažičeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knažičeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadoščeno frankovano.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji navadna dni 75 par, nedelje 1 D

v inozemstvu navadna dni 1 D, nedelje 1-25 D

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . D 120—
polletno . . . 60—
3 mesečno . . . 30—
1 . . . 10—

V inozemstvu:

celoletno . . . D 216—
polletno . . . 108—
3 mesečno . . . 54—
1 . . . 18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Nekaj resnice.

(Dopis iz Primorja.)

Politično društvo »Edinost« v Trstu, enotna organizacija primor. Slovencev, ki je bila ustanovljena pred leti, je v agoniji. Organizacija se razdeli na tri samostojne dele, ki bodo imeli vsak svoj delokrog. V Gorici, Istri in Trstu; kot nekako nadomestilo za to porušeno stavbo pa se nam obljublja ustanovitev nekega Narodnega sveta, ki mu pa še nihče ne pozna ciljev, ne notranjega ustroja. Skušnja govori za to, da bo tudi ta projektirani Narodni svet mrtvo rojeno dete. Kajti v velikem labirintu stremeljenj, čistih in nečistih, v vseplošnem križanju osebnih naziranj politiko ustvarjajočih osebnosti je skorajda nemogoče najti platformo, na katero naj bi se naslanjala enotnost političnega, socialnega in kulturnega dela te nove organizacije. Usoda političnega društva »Edinost« uči dovolj jasno. Smisla za skupno delo je bilo najti v primorskih Slovencih le na eni strani; druga skupina pa je le z besedo delala, dejanja pa so pokazala ravno nasprotno hotenje. Tipično za dušev. razpoloženje te skupine, verno zrcalo iskrenosti, s katero je šla ta skupina k sodelovanju, je dejstvo, da je že v dneh ustanovitve enotne politične organizacije vrgla v svet krilatico: »Le politični idijot je mogel zamisliti enotno politiko Slovencev v Julijski Krajini.« Ta izrek so rodili politični možgani one skupine »novostrojarijev«, ki jih komunist inž. Guštinčič v svojem »Kolektaru« čisto pravilno naziva »komaj došolane fante«. Dokazuje nam tudi, da so »novostrojariji« prišli v Trst, oboroženi s posebnimi direktivami neke stranke, da v določenem trenutku, ko dosežejo svoje cilje, opravijo svoje kovčge in lo mahnejo spet na toliko priljubljeno pot najstrožje strankarske politike. Zato so morali seveda ustvariti vsaj na videz za zunanji svet, slovenski in italijanski, notranje nesoglasje, da izpeljejo svoj dobrozamišljeni načrt ter obe-

nem odvalijo od sebe vsake krivdo na cepljenju političnih sil primorskih Slovencev.

Prvi korak na tej poti je znani politični »debut« poslancev dr. Wilfana in Ščeka. Ta debut bi bil moral biti edinole izraz enotne volje našega naroda, pa je postal vsled nedisciplin in samovolje enega poslanca najjasnejša slika narodne razdvojenosti. Seveda je bila ta slika imaginarna, ker vsakdo pozna mišljenje in čustvovanje ljudstva, ki je še danes ostalo neizpremenjeno: ali italijanska politika se je lahko vrgla s še večjo silo na Slovence, saj je vedela, da so vrste pred njo razdvojene, razcepljene in da polje ta proces sčasom svojo pot naprej.

Politična modrost posl. Ščeka se je še huje obnesla o priliki izjav, ki jih je podal posl. dr. Wilfan v imenu kluba slovenskih poslancev, h kateremu se preimenovali poslanec menda še danes prištevajo. Ne vemo, komu so služile njegove posebne izjave, podane za hrbotom in brez vednosti ostalih poslancev, ki jih je narod izvolil vse pod okriljem ene in iste organizacije, italijanske javnosti, politične in nepolitične, niso te izjave posebne »iskrenosti« čisto nič prepričale, ker dejstvo je in ostane, da sta prav ob tistih dneh oba slovenska časnika »Edinost« in »Gor. Straža«, celo pod uredništvom »novostrojarijev« pisala napram Italijanom vse preje kot v pohlevnem tonu. To nerodnost more zagrešiti le človek, ki meri italijansko politiko in njene politike z merilom duševne višine navadnega kmetijskega shoda katerekoli vasi na Krasu. To umetno ustvarjeno gojenje nesozlasja med politiki se je zaneslo tudi z demagojičnimi sredstvi in osebnim gonjo med ljudske mase, ki niso bile nikoli objektivno pončene o delu in mišljenju tega ali onega poslanca. Ta nečestna igra, ki je imela za končni uspeh popolno odpo-ved vsakega delovanja od strani

najboljšega in gotovo tudi najdalekovidnejšega politika, kar jih je imel naš narod v zadnjih 20 letih, se je nadaljevala do sedanjih dni dosledno v naši politiki z ozirom na Italijane a tudi v domači hiši.

Obrnimo se le k poslednji. Novostrojariji so nastopili v političnem društvu za program podrobnega socialnega in gospodarskega dela. Vzdignili so obilo prahu v deželi, a programa ne more še danes politično društvo izkazati nobenega in sicer iz enostavnega razloga, ker ga ni še izdelal voditelj tega boja vključ opetovanemu pozivu od strani »nasprotnika« vsakršne socialne misli, nekdanjega predsednika dr. Wilfana. Tu te da ni bilo volje za sodelovanje zopet pri »novostrojarijih«. Vik in krič je le služil ustvarjanju razpoloženja proti Trstu, da je bil potem mogoč razkol. Isti cilj je imela tudi epizoda s shodi proti vojaškim dolžnostim, ki jih je svojčasno uprizorila po deželi z velikim pompom ista skupina, dobro se zavedajoč, da je ta zahteva v militaristični državi nedosegljiva. Tu je demagozija zopet pomagala rušiti umsko politiko, ki ni v svoji poštenosti hotel stopti pred ljudstvo in — lagati. To je politika »dvojne morale«, ki jo je v upravičeni jezi zalučal v obraz poslancu — novostrojariju v zasebni zadevi posteni učitelj s Krasa. In takih razporov, takih demagojskih nastopov bi lahko našli dolgo vrsto, slika bi postala vernejša, bistvo bi se na mnogo ne izpremenilo.

Vsem je še v spominu paradni shod, ki so ga novostrojariji uprizorili v Gorici, kjer je ljudstvo po d' Annunzijevih metodah prisegalo posl. Ščeku v roke, in obljubljeni revoluciji v teku enega meseca, če se ne reši vprašanje vojniških odškodnin. Vprašanje sicer ni še danes rešeno, ostal pa je vendar spomin na parado in trenutni uspeh novostrojarske demagozije. Gore so pokale, pa še miška se ni rodila. Ali: vse za ljudstvo in tako naprej! Da so ti »novostrojariji« na res pravi otroci, res »komaj došolani fante« nam dokazuje njih nastop o priliki deželne avtonomije

Res je, da se je o tem predmetu razpravljalo v političnem društvu vsled inicijative »novostrojarija«, a res je tudi, da je vsled krivde istega novostrojarija vprašanje zašlo na pot, ki je vse prej kot prava in koristna celokupnemu narodu na Primorskem. Prvotno so si na Goriškem zamislili akcijo za avtonomijo za vsako deželo samostojno, načrt ki ima le to hibo, da ne upošteva dejstva, da je naš narod v Istri in Trstu odtrjen od vsakega vpliva na politiko in je takorekoč predan na milost in nemilost. Politično društvo je zavzelo na predlog nekega tržaškega politika v tem vprašanju edino pametno stališče, nai Slovenci zahtevamo, da se vprašanje avtonomije reši za celo Primorsko istočasno. Tako bi nam bilo mogoče, z ozirom na dejstvo, da smo na Goriškem večina, pritisniti na Italijane, ki bi morali dati v zameno za popuščanje na Goriškem nekaj več pravice v Istri in Trstu. To bi bila modra politična poteza, ki bi prinesla nekaj koristi za celokupni naš narod. Ta sklep je bil sprejet soglasno. A navzlic temu ni prišlo do nikakih razgovorov med nami in Italijani a zopet vsled odsotnosti — novostrojarija. Pač pa se je rešilo vprašanje proviziorno samo za Goriško, kjer so za razne krajevne ugodnosti popustili do skrajne meje, a pri tem popolnoma prezrli stisko Istre in Trsta. Vse kaže, da je bila akcija na Goriškem pripravljena že pred sklopom političnega društva in da ni bilo ne smisla ne volje pri »novostrojarijih« za pametno rešitev tega vprašanja. Vsa ta dejstva nam jasno dokazujejo, da je enotna organizacija v političnem življenju Primorcev, služila »novostrojarijem« le v dosegu njih posebnih ciljev. Ti cilji so (čemu bi jih javno ne napisali!): popolna nadvlada klerikalizma, obglečnega v komunističen plašč! Seveda bo to stremljenje na Goriškem izzvalo odpor, na vidiku je še nova vojna, taka kakoršna smo že imeli pri nas pred leti.

J. B.

Balkanizem.

»Govorčenje o končnem obratovanju z Italijo traja že tri leta. Ne smemo ga pozabiti. Optimisti pa naj nam oprostijo, ako pravimo, da to govoričenje ne bo prenehalo niti z dnem, ko bo podpisan najpopolnejši sporazum. Irredentizem, ki se razteza na Istro in Goriško, je nota, ki bo vedno zastupljala odkritosrčno odnošaje med obema narodoma, o katerih potrebi smo mi prepričani.« Tako je modroval in sklepel pred kratkim rimski »Il Mondo«, ki meče nam Jugoslovenom zajedno v obraz balkanizem in primitivno mentaliteto, ker se nečemo kar slepo pokoriti italijanskim predlogom o izvedbi rapalske pogodbe in ureditvi roškega vprašanja.

Glede slednjega navaja, da se na jugoslovnski strani pozablja, da ima baš Reka predstavljati točko za stike naših vzajemnih interesov in cono za razvoj sodelovanja. Ali na klopi baroškega pristanišča mora vihrati jugoslovska zastava z orožnim odznakom poleg nje! To nič ne de, ako sledi polom reške pristaniške jednote in ako se izkažejo gospodarske koristi za neizvedljive. Ali bi ne moglo biti več vredno vprašanje gospodarskega uveljavljanja Reke kakor pa vprašanje suverenosti nad par metri »bankina«? Italijanski članek želi jugoslovski državnikov, ki bi zapustili politiko ozkega balkanskega kroga s sistematičnimi težkočami, spletkami, nezaupanjem in provincializmom ter bi se posvobodili od evropskega premotrivanja potreb svoje dežele, na kar bi ji privredil brez dvoma na pot politike, ki bi realizirala iskrene sporazume in prisrčno sodelovanje z Italijo.

To je stara italijanska pesem, ki nam že preseda. In prav nič nas ne gane tudi navajanje Lloyd Georgevega začudenja, da se Jugosloveni in Italijani ne morejo sporazumeti tako dolgo časa radi pravzaprav malenkostnih zadev. Jugoslovnski-italijanski spor se vleče dalje in kdo

M. Z.

Naša drama.

»Svatha Krečinskega«.

Komedija v 3 dejanjih. Spisal A. Suhovo - Kubilin. Prevel R. Peterlin - Petruška.

Pisatelj, čegar ime nam je bilo do sedaj menda docela neznan. In vendar ga Rusi štejejo med svoje velike in ga imajo stalno na repertoarju. Toda celo med Nemci, ki so prevedli skoro vse kolikar boljše rusko slovesstvo na svoj jezik, je menda neznan.

Gospod Putjata mi je dal na razpolago te podatke: Suhovo - Kubilin je pisal pozneje od Gogolja, (ki je umrl, če se prav spominjam, leta 1858.), a pod njegovim vplivom. Spisal je le tri strani, dramsko trilogijo »Deloc« — »Svatha Krečinskega« — »Smrt Tarjolkina«. Prva igra, povsem resna, se ne igra: »Smrt Tarjolkina«, ki je satirična, le redko. Le »Svatha Krečinskega« je takoj prodrla in se je obdržala stalno na repertoarju. Rusi jo med drugim dajajo zlasti tudi radi njenega izredno krasnega ruskega jezika. Suhovo - Kubilin je bil bogat posestnik - plemič v Tulejski guberniji in slučajno neposredni sosed posestva Borisa Putjata. Putjata ga je v svojih poldrugaletih letih še raznal. Študiral je v Moskvi pravno, a potem je ostal doma na deželi, kjer je bil tudi plemiški maršal svojega okraja. Umrl je okrog leta 1880., star 65 do 70 let.

Bil je prvi Rus, ki se je usmelil izemirati rusko plemstvo. Če bi ne bil plemič, bi mu bila policija »Svatha Krečinskega« najbrže zatlja. Igra je godi v času, ko se je gospodarska moč plemstva zaradi osvoboditve kmetov začela krhati in so le pametnejši mali s pozitivnim delom vseeno obvarovali svoja posestva propada. Večina pa, lahkoživa, si ni znala pomagati, je dalje za-

pravljala na pohodih v glavna mesta in potovanjih v »Evropo«, posestva so pa zaradi zanemarjanja in večnih odpora radi dolgov propadala in izginevala.

»Svatha Krečinskega« torej spominja na Gogoljeve satirične komedije. Morda jim je enakovredna; zdi se mi pa malo resnejša. Suhovo - Kubilin na kaže nevdružno zmagujočega humorja, s katerim zna Gogol od prizora do prizora obdajati četudi britko jedro. Morda pa tiči vzrok v tem, da nekateri igralci še niso dosegli igri in kljub Putjatu trudopolni režiji še ne znajo izrpati iz situacij vsega bleka.

Vsebina je ta-le: Plemič Krečinskij je velikomastni nustoavec, ki vse za hazardira. Radi tega je v večini stiski, da si zna življenjskimi umetninami vzdrževati si videz uglednega in premožnega moža. Je član boljšega kluba, kamor hodi kvartat z bogatimi Moskvitji, prikazuje se v dobrih rodbinah in zlasti napram mlajšemu žensku kot svetli človek, ki bi si ga bilo želeli za moža. V največji stiski radi čestitih igrialeških človek, ki bi jih moral plačati, kakor zahteva kavalirski običaj, tekem 24 ur, in tudi zaradi drugih umikov se mu posreči zaročiti se z bogato Lidico, ko je pridobil njenega očeta z lažmi o svojem prelenem posestvu v simbirski guberniji in s trditvijo, da komaj čaka na možnost povratka med svoje kmete, njive, gozdove in živino. Kajti napa Murmotskij, dasi včasih v Moskvi, je bogat posestnik zemljoradniškega prepricanja in ceni le tako ljudi, ki ne marajo mestnega življenja. Popolnoma ga pridobi Krečinskij, ko mu podari junačka (ki si ga je najbrže kupil na upanje). Ker so matere in teke vedno salubljene v snubce mladih deklet, protičira Ana Antonovna, Lidicina teta, kar se da. Krečinskoga. Zato odleti solidni snubec, posestnik Nelkin, vnanje skromnejši človek, ki ne

zna švadrinirati in ljudi prijemati pri njih slabostih. A Nelkin ni obupal. Prepričan, da je Krečinskij slepar, ki le nujno potrebuje Lidicino milijona, zasluđuje trdovratno njegovo početje, dokler ga ne razkrinka. To je zanimiva intriga: Krečinskij je v strašni stiski, ker ga pride neki trgovec terjat za visoke kvartalske izpube prejšnjega dne. Če Krečinskij do večera ne plača, pride v klubovo črno knjigo, je izbačen, družabno onemogočen po vsej Moskvi. Tudi drugi upniki zvone na vrata in jih mora sluga odpravljati. Če pride Krečinskij v črno knjigo, se razdre že sklenjena zaroka. V svojem brezmejnem obupu dobi dobro misel. V mislici je našel »briljantno iglo«, to je, stekleno imitacijo. Nevesta ima ravno tako, toda pristo. Poslje svojega kumpana Raspljujeva k njej, da mu iglo pod neko pretrezo posodi. Nato jo nese k židu za staviti. Ker mu žid nanjo ponudi le 4000 rubljev, vtakne Krečinskij iglo zopet v žep. A žid mu ponudi 7000. Krečinskij je zadovoljen in preslepi žida, ker mu zdaj izroči stekleno imitacijo, katero leno zavijeta in sedemkrat zapečatita. Zda je veselje v stanovanju Krečinskega. Prijatelj Raspljujev si sleče zakrpano suknjo in obleče čeden frak, se da obriti in sfrizirati in pomaga kot »posestnik in sosed Krečinskega« sprejemati rodbino zaročenke, ki jo je Krečinskij povabil na čaj. Seveda je Krečinskij tudi hitro plačal najbolj žgoče dolgove in rešil si zastavljeno urbo. Med posetom pa nastopi Nelkin ter za brusi Krečinskemu v obraz, da si je livabil od neveste dragoceni briliant in ga pri judu zastavi. Splošno prezečenje. Toda Krečinskij se postavi v vso smatno užaljenega poštenjaka: kašof Nelkinu vrata, potegne iz misnice pravi briliant. Nelkin se odstraši ves propaden. Rodbina neveste je ogorčena nad Nelkinom. Z misli, da bo pretakan Krečinskij zmagal. Toda Nelkin,

ne razumevač, da more briljant biti v rokah Krečinskega, hiti še enkrat k judu, ki strahoma zapazi sleparijo in priteče kričec in a policijo nad Krečinskega. Zda bi bil Krečinskij izgubljen: toda dobra Lidica izroči judu pravi briljant, češ da se je bila zgodila pomota. Deklica je spregledala ženina sleparja, a se ga je iznebila z nobleso: Krečinskij je le srečno prisleparil vsaj onih 7000 rubljev zastavnine in je ušel roki policije: žid blagruje gospodično in veselja skakaje odide. Nelkin dobi petično in lepo Lidico.

Krečinskega je igral Kralj. Tako težko, dasi jako učinkovite uloge ta naš izrlec pač še ni bil prevzel. Od Kralja smemo še mnogo pričakovati, če bo obdržal ambicijo: zato mu ne smemo oditi ničesar, ako njegov Krečinskij ni bil še zadostno izdelan. Kralj je še preveč rajen, se gibati na nekakem kurnu, in njegov polni moški glas, ki si ga more še zelo izsolati, je prerad zapovedujoč ali jezen. Tudi se bo moral odvdati tega, da govori skozi nos, kadar se nekofiko razvemo. Pri kakem intrigantu se to včasih dobro poda, vedno pa ne. Kralj torej je bil nekoliko enoličen in manjkalo mu je jekulstne gladkote in pa ane pridobiva joše ležernosti, ki označa velikomestnega bohatstvenja. To bi bila uloga za Daneša. A Daneš je šel med »poslovne ljudi«. Ali za stalno?

Bil pa je Kralj zelo marljiv in je napravil iz uloge, kar mu je bilo mogoče. Zelini si le, da bi dobival mnogokrat in različno glavne uloge, da se more razmahniti in popolnoma uresničiti to, kar nam obeta. Trpel je Kraljev učinek tudi po soseski močno igralске umetnosti režiserja Putjata, ki je predstavljal drugo največje ulogo, namreč Ivana Antonjiča Raspljujeva (lepo ime!).

Putjata je na Ruskem ponavadi igral Krečinskega. Videli pa je, da je

pri nas laže oddati komu Krečinskega, nego Raspljujeva. Ta Raspljujev je najzanimivejši tip igre. In kako ga je Putjata igral. V te vrste vloge ga še nismo videli in mogli smo deloma šele ta večer popolnoma spoznati, kako velik karkatni izrlec je naš Putjata. Raspljujev je človek morda 50 let, ki se ni ničesar učil in je dobro živel, doktor je šlo. Zda je na dnu in ne ve si pomagati. Ker pa »gliba vkup striha«, se drži kot star hazarder znanca Krečinskega, ki se ni čisto na dnu in se morda tudi nikdar čisto ne pogrezne. Krečinskij ima preveč lopovske prefrigiranosti. Raspljujev je pa sicer propal, a ostal je v srcu mehek in dober; žaka, ko misli na stradalno svoje otroke — a ne zna jim pomagati. Krečinskij ga uporablja skoro kakor slugo za zapuščanja poba. Hodi mu donat »pumpat«, mu nosi stvari v zastavljajnico itd. Raspljujev je mehka in dobra ruska duša, bivši kavalir, ki leži zdej na tleh, kakor ptič z zlomljeno perotjo, v strahu motreč sovražno mu življenje, ne da bi si znal pomagati. Ko misli, da bi Krečinskij zastavil od neveste izredno dragoceno, se Raspljujevu takoj oglasi vest: boji se vsaj policije, spominja se Sibirije in plača nad svojimi otroci. Dobrosrčen je in hvaloben za vsako ugodno malenkost usode. Ko razume, da pojde briljant nazaj k lastnici in da je osloparjen le židovski oteruh, mu bruhne na dan uprav otroška veselost in Krečinskemu slugi pripoveduje stvar z burno in naivno naslado, kakor mal doček utise s prve predstave v cirkusu. Kako je Putjata vse to igral! Sploh — tega Raspljujeva se mora videti. To je bil živ Raspljujev, da si ta tip za vedno zapomniš, kakor bi ga kdaj v življenju srečal. Kdorkoli drugi, če bi bil ulogo dobil, bi je ali ne bil razumel, ali pa bi bil karikiral. Putjata je živel človeka Raspljujeva, simpi je iz glediškega okvira in zdelo se ti je, da

Društvene vesti.

Kongres »Narodnega ženskega Saveza SHS« se vrši dne 5., 6. in 7. julija v Ljubljani. »Savez« obsega nad 200 jugoslovenskih ženskih društev, in sastopnice teh društev se snidejo v Ljubljani, da se dogovore o smotrenem skupnem delu. Predvsem je na programu zaščita dece.

»Kolo jugosl. sester« ima v četrtek 22. t. m. ob 5. uri svojo izredno sejo. Ker je ta seja zadnja pred počitnicami in je več važnih točk na dnevnem redu, prosimo polne udeležbe! Isti dan ob 4. pa je sestanek odbora za zaščito dece v društveni sobi.

Podružnica Jugoslav. Matice v Ribnici naznanja, da mora vsled nastalih ovir in mnogih drugih poletnih prireditev nameravati tomboło prenesti na jesen. Vse prijatelje Jugoslav. Matice pa prosimo, da neovirano naprej zbirajo prispevke za tomboło, da bo naša jesenska prireditev tem sijajnejša. Nabrane dobitke sprejema odbor skozi ves čas do tombole.

Jugoslovensko akad. društvo »Triglav« na Dunaju. Na ustanovnem običnem zboru dne 18. maja t. l. je bila ustanovljena na Dunaju podružnica jugoslov. akad. društva »Triglav«. Triglavu je kot kulturnemu, strogo jugoslov. nacionalnemu, naprednemu in nepolitičnemu društvu zagotovljen med dunajskimi akademiki obstoj in kaže lep procvet. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik: Medic Stane, cand. med. Podpredsednik: Paleček Josip, cand. med. Tajnik I.: Radković Bogdan, cand. r. com. Tajnik II. in arhivar: Ambrožič Franjo, cand. med. Blagajnik: Rybar Miloš, cand. r. com. Gospodar: Arh Jože, cand. med. Knjižničar: Jakša Joško, cand. med. Odbornikov namestnik: Popović Predrag, cand. r. pol. Revizorja: Vodiškova Olga, cand. r. com., Vovšek Pavel, cand. med.

Izredni občni zbor strokovne organizacije natakarjev, hotelskih, kavarinskih in gostilniških uslužbencev se vrši v torek dne 20. junija ob 24. uri v Kavarni Jadran. Udeležitev vseh v to stroko spadajočih obvezna. Odbor.

O. Z. javnih namestencev in upokojenecv ima nujno sejo širšega obzora v torek, dne 20. t. m. ob 20. uri v običajnem lokalu. Dnevni red: Sklepanje o izpreminjavalnih predlogih k osnutku nove služb. pragmatike. Ker je bila zadnja sobotna seja izredno pičba obiskana, prosimo vse gosp. delegate, da prisostvujejo tej seji polnoštevilno in o njej tem osveščajo svoje in svojih organizacij umevanje za stvar. — Predsedstvo.

Mariborska porota.

Umor v Hočah. V spominu je še krvavo žegnanje v Hočah dne 23. aprila. Fanta Lešnik Franc iz Sv. Miklavža in

Ogrizek Alojzij iz Sv. Janža sta sedela kot prijatelja v gostilni Frangeš. Kar vže Ogrizek Lešniku v glavo vrček, tako da je Lešnika obliha kri. Lešnik gre ven si izmivat glavo, Ogrizek za njim. Ko ga Lešnik, ki se je pridušil, da bo Ogrizek mrtev še predno zide solnce, dobi na cesti, se zapodi vanj ter mu zada z nožem tri težke poškodbe; en sunek je bil tako močan, da je presekalo rebro in zašel v srce, vsled česar je Ogrizek, potem ko je napravil še nekaj korakov proti kaplarni, se mrtev zgrudil. Lešnik pa je vsled v oči mu zašle krvi se vrel med železno ograjo, da so ga komaj rešili zadavljenja. Javna obtožba je v dejanju videla pravi umor. Zagovornik je dokazal, da gre tu le za uboj. Porotniki so zanikali vprašanje na umor, potrdili pa uboj. Lešnik je bil v petek obsojen na štiri leta težke ječe.

meseca marca popivala. Zvečer sta se podala k Zamolu prenočit. Tam sta dobila Matijo Lešnika iz Setarave, ki je padlega Ploja spravil v posteljo ter v isti sobi prenočil. Lešnik je videl, da ima Ploj veliko denarja in mu ga je vzel. Bilo je 19 tisočdinarskih bankovcev, torej 76.000 K. Lešnik je bil silno neroden in so ga kmalu dobili. Ploj je dobil toliko nazaj, da trpi le še 8000 kron škode. Nerodno se je tudi pred poroto zagovarjal, češ da ima tako srčno bolezen, da ga silno zmede, če vidi toliko denarja, sicer pa da je ta denar našel. Porotniki mu te bajke niso verjeli. Obsojen je bil na 2 leti težke ječe.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOS'EMSER.

Odgovorni urednik:
IVAN POPRŽAJ.

POSILANO. *)

V svojem članku, obelodanjenem v »Jutru« od 16. junija t. l. št. 141 pod naslovom »Kmečki fond«, dr. Žerjav zelo primerno pripominja (kar sem v ostalem tudi jaz obelodanil), da je bivši centralni ravnatelj »Balkana d. d.« v Ljubljani g. Pogorelec glede Kokoschinogovih izvoznih izjavil na zapisnik med drugim, da ne more jamčiti za istinitost svojih izvedb. Toda dr. Žerjav zelo nespretno sklepa iz navedenega, da je to dokaz, da izjava že sama »priča o neresnosti nainovneše afere«.

Ker se g. dr. Žerjavu hoče pozitivnejših izjav, naj mi dovolji, da priobčim odlomek izvirnega pisma g. Rudolfa Kokoschinoga samega, ki je v tej aferi poleg g. dr. Žerjava in Praprotnika igral glavno vlogo, ker je bil g. Kokoschinog tisti, ki je prejel izvoznice za 10 vagonov jalc. za kar je dal en vagon manufakturnega blaga. Dotični odlomek pisma od 24. aprila

* Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

1922, naslovljenega na Jadransko banko, se glasi takole: »... V spomlad 1919 sem prišel prvokrat v dotiko s tedanjim generalnim ravnateljem Avgustom Praprotnikom. ... sklenil se je dogovor z Vašo banko, po katerem sem jaz dal isti na razpolago celo moio zalogo (t. i. vagon manufakture — op. prev.) za 10 izvoznice jalc. v Švico. Ta kupčija se mi je likvidirala na ime firme Balkan, ker so izvoznice bile neprenosljive...«

Iz pisma g. Kokoschinoga je leso razvidno, da se je z izvoznici barantalo, in da je g. Kokoschinog dal za te izvoznice svojo zalogo manufakture. Ker je g. dr. Žerjav za »Kmečki fond« inkasiral protivrednost te manufakture, je jasno, da je g. dr. Žerjav inkasiral protivrednost izvoznice. Zakaj protivrednost izvoznice inkasiral g. dr. Žerjav in zakaj je mi kakor pravi dr. Žerjav, »dal v svoj žep« g. Praprotnik to je stvar njihovega medsebojnega obračuna, v katerega se jaz ne vtičam. Mene je zanimala stvar v toliko, da se dožene, če ima

protistranka pravico, da pri ureditvi računa z Jadransko banko operira s temi izvoznici ali ne.

G. dr. Žerjav v že omenjenem svojem članku »Kmečki fond« sviri klientelo Jadranske banke, češ da zavod izdaja njene tajnosti. Poslovna tajnost v Jadranski banki je strogo in vsestransko zadržana. Če se pa odnaša iz blagajne banke denar na način, kakor se je to zgodilo na kontih Markovič, Lavič, »Kmečki fond«, pri svinčenih kupčijah, raznih sindikatih in dr., take »poslovne tajnosti« pa sem in bom brezobzirno razkril in postavil na srčini oter pred vso pošteno javnostjo! G. dr. Žerjav daje nasvete gospodarskim krogom, naj bodo previdni v poslovanju z Jadransko banko; menja sem, da je bivši upravitelj »Agro-Merkurja« zadnji, ki je v to kompetenten!

Ljubljana, 19. junija 1922.

Cirilo Kamenarovič,
ravnatelj Jadranske banke.

J. MEDVED LJUBLJANA, Sodna ulica 7
Manufaktura na veliko

Poslovođa tovarne želi premeniti službo. Udeležiti se lahko tudi kot družabnik z večjim zneskom. Vešč knjigovodstva in korespondence. Zmožen poleg slov. jezika še nemščine, srbohrvaščine, italijancine, ruščine in češčine. Ponudbe pod sifro »Poštenost« in zmožnost« poslati na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana Kongresni trg 3.

Naznanilo.

Pleskarska in ličarska delavnica
IV. Brunčič & Fr. Rebernik
se je preselila iz Kolodvorske ulice 39
v **Karol Kotnikovo ulico (na Ledini)**
ter se nadalje priporoča slav. občinstvu; delo točno in solidno.
cene zmerne. 4373

Razglas.

Gozdno osebništvo v Kočevju daje v zakup svojo parno žago na Rogu in proda zakupniku letno 2700 komadov jelk in 5500 bukve. Poslopje in oprava žage so deloma, nadzemna stavba gozdne železnice z vozili pa je izključno last dosedanjega zakupnika; pogoj novega zakupa je, da novi zakupnik prevzame od prednika njegovo last.

Oferte se sprejemajo najkasneje do 5. julija 1922 pri gozdarskem uradu v Kočevju.

Št. 681/11 A

4576

Županstvo občine Šmartno - Kojsko.

Župan:

Z ozirom na člen 1. odloka predsedstva z dne 1. februarja 1922, ki določa postopanje za izvršitev kr. dekreta od 30. decembra 1920, št. 1890 in od 29. februarja 1922, o pridobitvi italijanskega državljanstva,

razglašja,

da je imenik oseb pristojnih v to občino, ki zadobijo v smislu St. Germanske mirovne pogodbe italijansko državljanstvo po polnem pravu, razporejen v občinski pisarni z dnem 10. junija 1922.

V teku 30. dni lahko vsak reklamira na županstvo radi opustitve vpisa ali radi napačnega vpisa. Reklamacije rešuje civilni komisar političnega okraja, proti odločitvi poslednjega je dovoljen utok na generalni civilni komisariat za Juljsko Benečijo (urad XIII.), ki ga je vložiti potom civilnega komisariata tekem 14 dni po razglasitvi obsodbe.

Proti razsodbi gen. civ. komisariata je dovoljen utok na VI. sekcijo državnega sveta tekem 60 dni, računši z dnem prejema razsodbe.

Ne oziroma se na razsodbe o reklamah in utokih, prične lahko civilni komisariat tekem 14 dni po objavi imenika z uradnimi popravki (t. j. v novimi vpisi, izbrisu in popravku). Proti tem popravkom, ki se jih naznani brez odloga vdeležencem, so dovoljene reklamacije in utoki v rokih določenih, kakor zgoraj.

Kojsko, dne 30. maja 1922.

Župan:

Obiljubek.

1300 oralo

(dunam) polja s štirimi dobro ohranjenimi poslopji in hlevi ter z inventarjem v kraju Gornji Zibar, okraj Gradačac, in 500 oralo (dunam) v okraj Brčko s ceno prodaje. Več povesta Weber i Zilzer, Vinkovci. 4575

Sprejme se gospod

na stanovanje. Naslov v uprav. Slov. Naroda. 4570

Plavalne pasove

Iz plavalne izdeluje tovarna zamaškov Jelačin & Co., Ljubljana. 4572

Klaviir

privatno poučuje gospa začelnice v lastnem stanovanju. Ponudbe pod »Začetnici 4571« na upravo Slov. Narod. 4571

Zemljna ponudba!

Gospodična, dobra gospodinja, močna in zdrava, želi poročiti gospoda od 45 do 55 let. Vdovci imajo prednost. Ponudbe pod »Gospodinja 4576« na upr. Slov. Naroda. 4 73

Boljše dekle

vajeno vsega dela, išče mesta v otrokom. Naslov pove urav. Slov. Naroda. 4547

Moško kolo

se prod. Zelena jama št. 197 pri Starbeku. 4555

Najcenejše

otroške vozičke, dvokolesa raznih modelov, vaskovrstni deli za razne stroje, pneumatika in zastopstvo malih pomožnih motorčkov za navadna kolesa; »TRIBUNA« Ljubljana
Karlovska cesta št. 4. Zvonarska ul. št. 1
Sprejme se tudi popravila.

Izurnjena slov. nemška stenografija in sifro episka

išče službo. Ponudbe pod »Izurnjena 4551« na upravo Slov. Naroda. 4551

Lično stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in priključni nam. v sredini mesta se zanemlja z enako lepim večjim stanovanjem, ako mogoče s 4 sobami. Naslov se izve v uprav. Slov. Narod. 4552

Pohištvo.

Črešnjevno maslino, polirano, znotraj in zunaj polno delo; hrastovo tudi maslino ter še razno drugo pohištvo prodam po nizki ceni. Ivan Andrievič, mizar, mizar, Gospodarska cesta št. 13. priključje, vrata št. 4554

Jermena

in gože za cepove, lepe biče, prave tržanske bičevnike in motorizirane priporočam. Večkrat govoril o Gavalu Bobolu, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. — Istotam se kupi ročni voziček. 4563

Dežnike

popravila in izdeluje točno in ceno dežnikarska delavnica Anton Pavlin, Stranska pot 17. (Trnovo). 4549

Medwed Adi

stud. abs. okl. in narednik
Muzike Drav. divizije.

Poldi Medwed roj. Savjovic.

poročena.

Praha-Kladno Ljubljana

Brez posebnega obvestila.

Proda se

ob kolodvoru Dolenjske železnice v Ljubljani svet-travniki v izmeri cca 26.000 m², tudi samo en del, pripraven za vsakojakost stavbe, tudi za skladišča itd. Podrobnosti se poizve v pisarni dr. Fran. Novaka in dr. A. o. zija Kobala, odvetnika v Ljubljani, Dalmatinova ul. št. 3. 4575

Iščemo

korespondentinja

zmožno sibirskatskega, nemškega jezika v govoru in pisavi, perfektno strojeopisko in stenografijo. Začetna plača K 3.600. Naslov takoj. Ponudbe na: Medn. trg. šped. d. d. »Orient« v Miriboru. 4561

URADNIK

za lesno stroko

samostojen in uspešen delavec, dober organizator, reprezentativno zmožen, si guren in veziran bi ančnik, dobro upravljan prodajalec v inozemstvu zmožen francoskega, italijanskega, angleškega in nemškega jezika v govoru in pisavi, išče, opit na prvotnosti reference primerne službe. Ponudbe pod »Uradnik št. II-252/a« na Interklam d. d. Zagreb, Jurjevka ulica 31. Croatia. 4490

Iščem

sogradilca

za večje poslopje. Svet na razpolago in sicer nasproti južnega kolodvora v Ljubljani. Ponudbe pod naslovom »Sogradilca« an. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 4558

Trgovina,

gostilna in pekarija

v zelo prometnem kraju na doliči Sp. Štajarske, 5 km oddaljeno od žel. postaje, se radi selitve takoj prodajo. Ležanje ponudbe pod »Ugodna prilika« na An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 4557

Stanovanje

pri boljši družini išče gospa. Cenj. n. nudbe na upravnistvo Slovenskega Naroda pod »M. H. 4549«. 4549

Izurnjen

krznarski pomočnik

se sprejme proti dobri plači. Pismene n. nudbe pod »Krznarski pomočnik 4550« na upravo Slov. Naroda. 4550

Učenca

zdravega, močnega, sprejme takoj trg. firma J. Kušan, Kranj (Gorenj)-kol. 4556

Naznanilo.

Podpisana naznanja slavnemu občinstvu, da sva

prevzela hotel »Lloyd«

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti. — Točilo se bo prvotno vino. Najboljša kuhinja itd. Cene zmerne in točna poštebja. — Za obilen obisk se priporočata.

4516 Kati in Ježe Korošec.

Javna

prostovoljna dražba

pohišta za jedilnico, omare za knjige in obleko in nekaj prenog bo v no. delj, 25. junija ob 3. pop. v Domžalah, glavni dom. 4559

Dne 23. junija 1922 se vrši

dražba

občinskega lova

občine Suhadole pri okr. glavarstvu v Kamniku. Pričetek dražbe ob 10. do. poldne. 4566

Za takojšnji nastop sprejmemo perfektnega

korespondenta

z znanjem slovenke, nemške in hrvaške korespondence, ter slovenske ali nemške stenografije. Ponudbe z navedbo plače in referenc in prepis pričeval je vložiti na usnjarsko industrijo »Peto-vira« d. d. na Bregu pri Ptuj. Reflektirale se le na popolnoma samostojno moč. 4557

Takoj se sprejme

puškarski pomočnik

vajen lesnih del. Pismene ponudbe na Ježof Iršay, puškara, Petrovaradin Frankopanska ulica 609. 4568

Gospodična

vešča v pisarniški stroki, se takoj sprejme za Ljubljano. Hrana in stanovanje v hiši. Poizve se na Starem trgu 28 v trgovini. 4577

Makulturni papir

akte, stare časopise kupuje vsako množino po najvišji dnevni ceni Mimko Humor, Sv. Križ pri Litiji. 4564

Gospodična

išče mesta na deželi za dobo dveh mesecev, kjer bi pomagala pri gospodinjstvu ali k večjim otrokom gre brez plačno. Naslov v upravnistvo Slovenskega Naroda. 4546

Blago za pretekle divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporočata trdita

A. & E. Skabernič Ljubljana

Mestni trg 10

Sprejem pomočnika

boljšo moč, v trgovino mešanega blaga. Pavel Kunstak, Sturje pri Ajdovščini, (Julijška Benečija). 4492

Mesečno sobo

za takoj isčeta zakonca brez otrok, oba čez dan zaposlena. Nagrada 200 Din. Ponudbe pod »Nada«, pošno ležeče, Ljubljana. 4437

Koruzni zdrob

(šrot za konje) K 1250, moka sveža K 1350, otrobi K 480 ima v zalogi in dostavlja v Ljubljani na dom L. & J. Rojc, Moste, telefon 250. 4452

Velika domača zavarovalnica sprejme za Ljubljano in okolico

.. akviziterja ..

s stalno plačo ter provizijo. Ponudbe na upravnistvo Slov. Nar. pod »Stalen akviziter/4504« 4504

Strojevodja

za industrijsko železnico se sprejme takoj za dobo 5 mesecev: »Obnova« gradbena družba z o. z. v Ljubljani. 4562

K 1000 nagrade

kdor mi preskrbi nemebljovano ali mebljovano sobo z dvema posteljama. Ponudbe pod »Mira/4451«. 4451

Knjigovodkinja

izurnjena, vešča samostojne slovenske in nemške korespondence, se sprejme. Oferte poslati pod »St 17« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 3507

Kuharica

samostojna, dobra, katera opravlja tudi vsa druga hišna dela, se išče k solidni obitelji. Plača po dogovoru. Vrhnovnik, Zagreb, Kapucinski trg 3. 4545

Kupim vreče

za oglje.

Ponudbe na: uprav. Slov. Naroda pod »Vreče/4553«. 4553

Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar,